

trolere, end til den Institution, som her foreslaas. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem har laagt Mærke til, hvilken mærkelig Bestyrelse denne Institution skal have. Denne Institution skal staa under Bestyrelse af et Tilsynsraad, og dette Tilsynsraad skal første Gang vælges af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og for saa vidt have vi lidt Haand i Hante dermed, men naar et af Tilsynsraadets Medlemmer dør, supplerer Tilsynsraadet sig selv. Vi kunne saaledes der efterhaanden faa en af disse gode, gamle Bestyrelser, som vi kende fra forskellige Anstalter, som det ikke er muligt at faa Haand i Hante med; man har dem jo ved forskellige ældre velgørende Institutioner og paa forskellige andre Omraader. Det viser sig jo, at denne Art af Bestyrelser er det allervanskeligste overhovedet at faa noget virkelig Indseende med, og dette Tilsynsraad skal jo tillige udnævne Forstanderen. Nu er jeg vel opmærksom paa, at Kultusministeriets Approbation stadig er nødvendig til de forskellige Udnævnelser m. m., og Ministeriet forbeholder sig jo ogsaa Approbation af Budgettet, saa vidt jeg ser; men jeg er ikke ganske beroliget derved, navnlig naar jeg ser hen til den Andel, som Kultusministeriet har haft i Eghedsdaarfføeren. Det er jo bekendt, at det er en af Ministeriets egne højeste Embedsmænd, som har været med til at rulle den Million ud, man har laagt ude ved Eghedsdaarfføeren. Jeg tror, det er en ret almindelig Opfattelse af alle, der have set paa den Sag, at det er en ganske utilbørlig Maade, hvorpaa man har behandlet de store Midler, som ere henlagte, testamenterede, paa forskellige Maade bragt til Veje for de aandsbøge. Jeg siger, naar jeg ser den Mangel paa virkelig praktisk Sans, som her er laagt for Dagen, hvor den ærede Minister har haft en af de højeste Embedsmænd til at dirigere, saa er jeg ikke ganske tryk ved det Tilsynsraad, som skal have Haand- og Halsret over denne Statsanstalt. Hvad enten jeg altsaa ser paa Sagen økonomisk, eller jeg ser paa den Maade, hvorpaa man vil organisere denne Anstalt, saa maa jeg sige, at jeg nærer store Betænklichkeiten ved at følge den Vej, som den ærede Minister nu har foreslaaet. Jeg var mere tilbøjelig til at følge ham paa hans tidligere Vej, og foretrak, at Staten overtog det hele, saa kunde vi dog derigennem, navnlig gennem Bevillinger her, føre et virksomt Tilsyn med Anvendelsen af de Midler, der henlægges hertil, medens vi nu nok kunne faa Lov til en Gang imellem at ræsonnere lidt derover, naar det aarlige Regnskab forelægges os her, og vi kunne maasse ogsaa

blive noget quavne, hvis vi synes, Midlerne ere anvendte paa en mindre rigtig Maade; men derved bliver det. Jeg tror, Kontrollen vilde blive mere virksom, naar det blev en Statsanstalt, end naar det bliver denne mærkværdige Selvejerinstitution, der intet selv ejer. Jeg skal ikke komme ind paa Sagens Enkeltheder, uagtet Fristelsen dertil ligger meget nær paa Grund af den glade Maade, hvorpaa det ærede Medlem tager Sagen, men jeg har kun ønsket at udtale en Advarsel mod glat væk at gaa med til denne Sag, saaledes som den nu foreligger.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (G o v s): Jeg tillægger dette Lovforslag meget stor Betydning og vilde sætte overmaade stor Pris paa, at faa det gennemført. Som Følge deraf vil det vel nok anses for naturligt, at jeg ikke giver mig til at kritisere Lovforslaget fra det Synspunkt, at jeg paa et tidligere Stadium af Sagen har foretrukket en anden Ordning. Jeg har i sin Tid foretrukket denne anden Ordning til Dels af Grunde, som bleve berørte af det ærede Medlem, men maenklunde af alle de Hensyn, som det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, fremhævede; men nogle af de Grunde, han omtalte, vare for mig en Opfordring til nærmest at tænke mig Overgangen af de Kællerste Anstalter, naar deres Eksistens skulde sikres, og de skulde ophøre at være rent privat Ejendom — at tænke mig Overgangen nærmest paa den Maade, at de bleve Stats-ejendom. Men jeg erkendte under Forhandlingen med Landstingets Udvalg i Fjor, at det væsentlige Formaal ogsaa kunde naas ad den Vej, som Landstingets Udvalg saa godt som enstemmig — med Undtagelse af et enkelt Medlem — og det aldeles overvejende Fler-tal af Landstinget ved Afstemningen foretrak. Og da den Ordning ogsaa ramte de Formaal, som tilsigtedes, kunde jeg væsentlig i alt tiltræde Forslaget, saaledes som det blev omarbejdet, ikke uden min Medvirkning, i Landstinget. Det væsentlige Motiv for mig dertil var ogsaa det, at der selvsølgelig med Hensyn til denne Overgang var plejet Forhandlinger med den Kællerste Families Medlemmer og særlig Bestyreren, som viste, at paa denne Maade kunde Sagen bedst og lettest gennemføres, uden at krænke de fuldt berettigede Interesser, som fra den Side næredes. Derfor vilde jeg nu loyalt ikke kunne slutte mig til en Ordning, som jeg tidligere selv havde tilsigtet, men maa paa det varmeste anbefale Tinget at vedtage Ordningen, saaledes som den her foreligger, som den er tiltraadt fra det andet Tings Side, og som har den Kællerste Families og